KUTLU KORUYUCULAR 1

ÇINAR AĞACININ GİZEMİ

MEHMET ÖNDER KARACAOĞLU

Resimleyen Berk Öztürk

ÖTÜKEN

/ otukennesriyat

YAYIN NU: 2080
ÇOCUK / GENÇLİK: 50

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NU: 49269

ISBN: 978-625-408-694-6

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®
İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50

Genel Müdür: Ertuğrul Alpay

Genel Yayın Yönetmeni: Göktürk Ömer Çakır

Editör: Ayşegül Karayama

Grafik Uyarlama: Damla Acar

Kapak Baskısı: Çınar Matbaacılık

Baskı: Çınar Matbaacılık ve Yayın Sanayii Ticaret Ltd Şti
Yüzyıl Mah. Matbaacılar Cad. Ata Han Nu: 34 K: 5
Bağcılar-İstanbul
Tel: (0212) 628 96 00
Sertifika Nu: 45103

İstanbul- 2024

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Mehmet Önder Karacaoğlu: 1982 yılında Erzurum'da dünyaya geldi. İlk ve orta öğrenimini Erzurum'da tamamladı. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümünü bitirdi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Bölümünde "Birleşik Kelimelerin Yazımı" adlı tezi̇yle tezli yüksek lisansını tamamladı. 2004-2007 yıllarında İstanbul'da Türkçe öğretmenliği, müdür yardımcılığı, eğitim koordinatörlüğü görevlerinde bulundu. Bazı yayınevleri için sınavlara hazırlık kitap içerikleri, test ve deneme soruları yazdı. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde Eğitim Programları ve Öğretim dalında yüksek lisans eğitimi gördü. 2007 yılında Manisa/Salihli'ye Türkçe öğretmeni olarak atandı. Hâlen Salihli Millî Egemenlik Ortaokulunda Türkçe öğretmeni olarak görev yapmakta, aynı zamanda Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi programında doktora eğitimine devam etmektedir.

2017 yılında T.C. Cumhurbaşkanlığı himayelerinde düzenlenen Türk Dil Kurumunun "2017 Türk Dili Yılı-Dilimiz Kimliğimizdir" makale yarışmasında Manisa birinciliği elde etti. 2019 yılında "Kitap Okumanın Yaygınlaştırılması" konulu makale yarışmasında Türkiye ikincisi oldu. 2020 yılında Millî Eğitim Bakanlığı Hasan Âli Yücel Öykü Yarışmasında Manisa il birincisi oldu. 2020-2021 Eğitim-Öğretim yılında Millî Eğitim Bakanlığı tarafından Manisa ilinde "Yılın Fark Yaratan Öğretmeni" seçildi.

Yazarımız evli ve iki çocuk babasıdır.

Berk Öztürk: 1988 yılında doğdu. Marmara Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Resim bölümünden mezun oldu. Başlangıcını hatırlayamayacağı kadar uzun süredir resim yapıyor. Özellikle son yıllarda pek çok çocuk kitabı resimledi ve resimlemeye de devam ediyor. Çok sevdiği kedisi "Şevko" ile Bodrum'da yaşıyor.

KUTLU KORUYUCULARIN HİKÂYESİ

Kutlu Koruyucuların hikâyesi Türklerin kadim tarihine dayansa da elinizdeki kitabın ilk tohumlarının atılması 2019'un sonbaharına dayanır. Mehmet, Dilek ve Züleyha, kendilerini mesleğine adamış üç tutkulu Türkçe öğretmeni ve Türkçe sevdalısı olarak geldiler ilk dersime. Öncesinde tanışmayan bu üç kahraman öğretmen, doktora derslerimiz vasıtasıyla tanıştı. İlk derslerimiz sohbet havasında bir bilgi aktarımı şeklinde geçerken birdenbire kendilerini köklü bir projenin ve büyük bir sorumluluğun içinde buldular dersem yanlış olmaz. Çünkü onlara öyle bir ders geçme ödevi vermiştim ki mesaileri gece gündüz devam ediyor, her an onu düşünüyor ve hayal ediyorlardı.

İlk olarak doktora dersimiz kapsamında derin araştırmalar ve titiz çalışmalar yaptılar. Sonrasında bu bilgi birikimi ve yılların verdiği tecrübeleri ile kitap serisinin kurgusuna başladılar. Allah vergisi yazma becerileri de işlerini kolaylaştırdı. Bugün bu muhteşem dizinin elinizde olmasının arkasında büyük ve güçlü bir ekip, inanmış ruhlar ve desteklerini esirgemeyen bir yayınevi var. İlk dersimizde birlikte kurduğumuz bu hayalin, bugün gerçekleştiğini görmekten çok mutlu olduğumu ve onlarla gurur duyduğumu belirtmeliyim.

Şunun bilinmesini isterim ki bu üç Türkçe öğretmeni sadece kitap yazmadı. Onlar Türk edebiyatının Orhun kitabelerinden sonraki en önemli varlığını, Dedem Korkut'un hikâyelerini yeni nesillere anlatmak için yola çıktılar. Yol onları gümrah ırmaklara, aydınlık ovalara çıkardığı gibi karanlık mağaralara ve çıkmaz sokaklara da soktu. Fakat onlar yılmayarak, vazgeçmeyerek bütün zorlukları yendiler.

Onlar çocuklarımızın düşünce dünyalarını aydınlatmak; böyle köklü bir medeniyetin, kadim bir milletin evlatları oldukları için gurur duymaları gerektiğini onlara hissettirmek ve yıllardır süregiden "özünü bilmezliği" sona erdirmek gibi meşakkatli bir göreve talip oldular.

Altında büyük bir azim, kararlılık, mücadele ruhu, inanmışlık ve adanmışlık olan bu kitap serisinin bu ruh ile birlikte bizden çocuklarımıza intikal etmesini ve yeni ufuklara yelken açmalarına vesile olmasını dileriz.

Kitap serisini hazırlayan hem öğrencim hem meslektaşım hem fikirdaşım ve hem dostum olan Mehmet Önder, Dilek ve Züleyha'yı öncelikle tebrik ediyor; akabinde de kendilerine teşekkürü borç biliyorum. Yayın aşamasına gelene kadar emeği geçen ve desteğini esirgemeyen bütün inanmış ruhlara müteşekkiriz.

Saygılarımla.
17.04.2023
İstanbul, Davutpaşa

Doç. Dr. Neslihan Karakuş

Şol gökleri kaldıranın,
Donatarak dolduranın,
"Ol" deyince olduranın,
Doksan dokuz adı ile...

Kutlu balalarım, can parçalarım
Alperen Çağrı ve Muhammed Aybars'a...

1. BÖLÜM

BURÇAK TARLASI

"Büyümek her çocuğun hayali... Her şeyi bilmek, konuşmak, yazmak, anlatmak ve anlaşılmak. Emeklemeden yürümek, yürümeyi tam beceremeden koşmak. Bir de bazı şeyleri karıştırmamak isteriz. Ne mi onlar? Tabii ki yaşa göre değişir. Henüz anaokuluna giden çocuklar için mesela dün, bugün, yarın... Mesela saniye, dakika, saat... Mesela gün, hafta, ay... Mesela amca, dayı, enişte... Mesela teyze, hala, yenge... Büyüdükçe bunları daha iyi ayırt ederiz etmesine ama bu defa daha karmaşık şeyler çıkar karşımıza. Çözülmesi gereken sorular, karıştırılmaması gereken konular artar da artar. Hayat bir sınav, cümlesini çok duyarız. Ki bazen hayat bir sınavdır, bazen de sınavımız hayattır. Gidiş yoluna göre puanlar alabiliriz şu hayatta. Ya da adımızı yazar çıkarız!

Her çocuk bir dünyadır, diye bir söz duymuştum. Bana kalırsa aslında her çocuk bir hikâyedir. Nasıl ki adlarımız birbirinden farklıysa her birimizin de bambaşka bir hikâyesi var.

Mesela, ben Burçak... İstanbul'un Anadolu motifi gibi rengârenk bir mahallesinde, İstanbul Boğazı'na bakmasa da Adalar manzarasına bakan, şirin semti Yakacık'ta bir kız çocuğuyum. Bu semtte doğan, bu semtte okuyan, bu semtte büyüyen; kitaplarda ve televizyonlarda gördüğünüz İstanbul'un gerçekliğinden uzak binlerce çocuktan biri. Büyüklerimizden masal gibi dinlediğimiz; çocukluğu su kesintileri, fatura kuyrukları, ulaşımı hatta yolu dahi olmayan mahallelerde geçen Anadolu'nun farklı köşelerinden İstanbul'a 'göçmüş' kuşakların yeni nesilleri. İstanbul'u mesken tutan Anadolu türküleri gibi... Annesinin, babasının her sözü memleketlerine özlem kokan; İstanbul'un yokluğu, yoksulluğu

arasında büyümüş binlerce çocuktan bir örnek. Tabii ki ben de bu semtteki çocukların birçoğu gibi İstanbullu değilim. Babam Sivas'ın yiğidosu, annem ise katıksız Bayburtlu. Neden mi katıksız? Ben de merak edip sordum sizler gibi. Meğer annemin annesi de babası da, onların anneleri babaları da, hatta onların da anneleri ve babaları gibi Bayburtlu imiş. Ben mi? Ben katıklı Bayburtlu oluyorum işte: Yani biraz Sivas katıklı... Kış ayları okulda, şubat tatilleri evde, yaz tatilleri ise memlekette geçen bir hikâyenin figüranıyım."

– Çok havalı yazdım ha! Bu kompozisyon hikâye olur, gör bak!

– Roman olur roman!

– İlle de roman olsun, diyorsun yani anneciğim.

– Hayır! Kızım biraz akıllı uslu olsun, diyorum.

– O da olur anneciğim. Ödevin ilerleyen bölümlerinde kendime akıl nakli de yaptırırım.

– BURÇAAAK!

– Peki anneciğim fakat Türkçede vurgu konusunda eksiğin var, belirteyim. Yabancı dillerden dilimize geçen kişi adlarında vurgu son hecede olur. Benim ismim Türkçe olduğu için vur...

– **Vurgulu bir ifadeyle geleceğim şimdi ama!**

– *Vurma...* diyecektim, canım annem! Hemen ödevime dönüyorum, seni kocaman öpüyorum.

– Bak, hâlâ sırıtıyor!

– Çok güzel gülüyorum, değil mi?

– Evet ama şu an sana kızıyorum, farkında mısın?

– Bir de gülünce hanım hanımcık bir kız oluyorum.

– İyi çalışmalar Bur-çakk!

– Tamam o zaman, sen de çakk!

– İnşallah sen de büyürsün kızım, aklın başına gelir, ne diyeyim...

Annem odadan çıkarken yine bana ve benimle ilgili umutlarına dair tereddütler vardı beraberinde. İçimden "Yükleme tamamlandı!" diyesim geldi, "yüklenme" de olabilir. Biraz fazla mı yüklendim acaba? Dönelim ödevimize, bedavadan kendimi de tanıtıyorum size...

- Slogan gibi oldu haa... Neyse ben neyin figüranıydım, havalı bir kelime "figüran". Anlamı değilse de kendi havalı.

"Sapsarı saçlarım... Yok, buğday sarısı saçlarım..." Yok! Yine geldi aklıma... Saçlarımla burçak tarlası diye dalga geçenleri bir elime geçirirsem!.. Gel de sinir olma. Bunları yazmayacaktım oysa. Dön başa...

"Saçlarım burçak rengi. Adım gibi... Apartmanımızın müdür amcası birkaç kez bana 'İsmiyle müsemma, güzel kızım.' dediğinde merakla sormuş; saçlarımın rengini ve güzelliğini burçak başaklarından aldığını, ismiyle cismi benzeyenlere böyle dendiğini öğrenmiştim. Müdür amcamızın düşüncesi çok güzeldi. Ya bizim okuldaki muzır tayfa! Onlar öyle mi? Hep dalga, hep dalga..." Yine gitti benim ödev. Hep böyle oluyor işte. Daldığım yerden çıkamıyorum çoğu kez. Ya da başka başka yerlere gidiyorum. Sonra konuyu toparlamak o kadar zor oluyor ki, anlatamam!

Ödeve başlamam ile ödevi bitirmem arasındaki süre, A şehrinden B şehrine sabit hızla

2. BÖLÜM

KUTLU GÖREV

Hafta sonunu iple çekiyordum. "İple çekmek" deyiminde kullanılan ip ile "ipe un sermek" deyimindeki ip aynı mıdır? Bu ikilem hâlâ zihnimi kurcalıyordu. Deyimlerin cümleye kattığı anlamı bir tarafa bırakmam kısa sürdü. Çünkü havanın güzel oluşu ve harika bir Boğaz gezisi sözü, içimi kıpır kıpır etmeye yetmişti. Keyfim yerine gelmişti yani.

Benim için âdeta bir rutin hâline gelen, cuma akşamları uzadıkça uzayan ödev faslını bir çırpıda bitirdim. Bu, benden beklenmeyecek bir performanstı; kendimi bir şampiyon gibi hissediyordum. Salona girdiğimde babam *bir baba klasiği* olarak ana haber bültenini izliyordu. Heyecanla dolan yüreğimin enerjisini ona da yansıtmak için oradaydım, ama babamı biraz karamsar görünce kendimi frenlemek zorunda kaldım.

– Kötü bir şey mi oldu babacığım?

–Şey... Hayır güzel kızım. Gel, otur bakalım. İnsan ister istemez okuduklarının, izlediklerinin etkisinde kalıyor. Sadece bizi ilgilendiren bir durum olup olmadığına bakmadan bazı olaylardan etkileniyoruz.

– Bizi ilgilendirmiyorsa bile mi?

– Tabii ki. Biz sosyal bir varlığız. Çevremizi etkileyen olaylar bizim de başımıza gelebilir. Hem bizim başımıza gelmese de yıkılan hayatlar, giden canlar, bozulan doğamız... Bunların hepsi bizim dünyamız, bizim vatanımız... Baksana deprem söylentileri yine gündem oldu, onlara biraz canım sıkıldı. Sen ne yaptın, bitti mi ödevlerin?

– Evet, bitirdim.

– Ooo, çok hızlısın... Maşallah diyelim!

– Hafta sonu...

– Hafta mı sonu?

– Babaa, yapma lütfen!

– Sen yapınca oluyor ama şeker kızım. Tamam, şaka bir yana, unutmadım tabii. Boğaz gezimizi yapacağız.

– Teşekkürler babacığım! Yani hem gezi için hem de unutmadığın için...

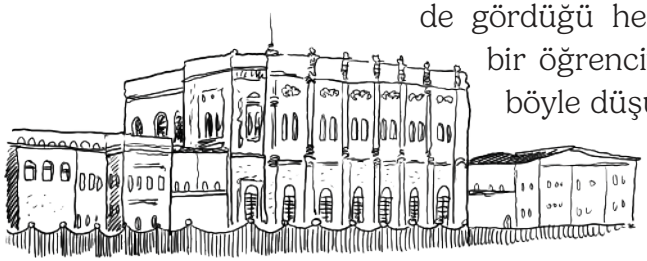
– Hiç unutur muyum, sen benim kıymetlimsin! Hem unutsam başımın etini yersin, dilinden kurtulamam uzun süre. Erteledikçe çalan cep telefonu alarmı misali...

– O kadar mı babacığım, aşk olsun!

***

Uzun emek ve uğraşlar sonucu alnımın teriyle kazandığım Boğaz gezimize Dolmabahçe Sarayı'ndan başlayacaktık. Bu güzel eseri en ince ayrıntısına kadar incelemek istiyordum. Osmanlı'nın 19. yüzyılda dönüşen kimliğinin sembol yapılarından en görkemlisi, Boğaz'ın zarif incisi Dolmabahçe... Defterimde Dolmabahçe ile ilgili çok güzel bilgiler de vardı. Arkadaşlarım çoğu zaman bunları gereksiz görür, bu bilgilere harcadığım zamanı derslere ayırmam gerektiğini söylerlerdi. Ama ben sadece derslerle değil çevresinde gördüğü her şeyle alakadar olan bir öğrenciydim. Arkadaşlarımın böyle düşünmesine aldırmazdım çoğunlukla. İlgi duyduğum şeylere dair bilgiler değerliydi be-

nim için, onlar gereksiz görse bile. Böyle olmalıydık zaten. Hayat 6'nın karesinin 36 olmasından ya da yüklemden uzak düşmüş öznenin virgül ile ayrılmasından ibaret değildi.

Dolmabahçe'ye doyduktan sonra –doyulmaz ama neyse- vapurla Boğaz turu, sahil yürüyüşü... Bu fırsatı ele geçirmişken aklıma gelen her yeri doyasıya gezmek istiyordum. Bu sebeple çok ciddi bir ön çalışma ile planlama yapmam şarttı. Mutluluktan ayaklarımın yere basmadığını hissedince yatağın üzerine çıkıp zıplamak istedim. Belki bu deyim de benim anladığım şekilde olmayabilir ama ziyanı yok. Son zamanlarda deyimler, kattıkları anlamlar beni çok meşgul etse de asıl meseleye dönmem gerekiyordu. Mesele şu ki çok güzel bir gün beni bekliyordu. İyi bir planlama yapmalı, erkenden yatmalı, şarjımı tamamen doldurmalıydım. Ama önce biraz zıplamalıydım, bu da bana çok iyi geliyordu. **Zıp zıp zıpppppp!**

Etkinlikler

1. Burçak İstanbul'u tehdit eden kaç tane çınar ağacı tespit etmiştir?

A) 3
B) 13
C) 23
D) 33

2. Burçak, "Banu Çiçek"e dönüştüğünde ona yol gösteren bilge kurdun adı nedir?

A) Asena
B) Bozkurt
C) Başçıl
D) Aşina

3. Çınar ağaçlarının köklerine aşılanan zararlı madde hangisidir?

A) Sülfür
B) Asit
C) Arsenik
D) Selenyum

4. "Hocam bu hikâyede oğlu olmayan bir Oğuz beyi vardı. Adını tam hatırlayamadım, değişik bir adı vardı hatta. İşte bir gün metindeki tabirle 'toy' düzenlendi."

Yukarıdaki bölümde geçen "toy" kelimesi *TDK Türkçe Sözlük*'teki hangi anlamıyla kullanılmıştır?

☐	Gençliği sebebiyle görgüsüz ve beceriksiz olan
☐	Acemi
☐	Ziyafet
☐	Düğün
☐	Toygillerden, böcek ve tane ile beslenen, eti için avlanan, kızıl tüylü bir kuş